

Извештај о родној структури на Википедији на српском језику

Образложење

Разлог за настанак овог малог „истраживања“¹ потиче из једног састанка Управног одбора Викимедије Србије. Наиме, Управни одбор се, у оквиру својих напора да организује израду нове Стратегије удружења, суочио са проблемом непознавања основних статистичких података, који би послужили као референтне вредности за праћење промена стања.

У активностима разних ентитета из света Викимедије у последње време највише се тражи и цени „импакт“, односно мерљив ефекат који произилази из неког пројекта или програма. Тај мерљиви импакт углавном представља статистичке податке везане за релевантне параметре пројекта (нпр. број направљених/измењених чланака, број људи који је учествовао, број послатих фотографија итд). У складу са тим трендом да се што више података квантификује и представи јавности, у циљу бољег разумевања ефеката пројекта, и ми пројекте Викимедије Србије подвргавамо метрикама и мерењем истих, како бисмо имали представу шта функционише, а шта не.

Имајући у виду да је „родни јаз“² у врло великом фокусу целе викимедијанске заједнице, а посебно Задужбине Викимедија, један од наших стратешких циљева ће свакако бити рад на том проблему. Међутим, проблем са који смо се суочили јесте тај да за Википедију на српском језику нисмо имали практично никакве податке везане за родну структуру уредника и уредница. Без икаквих референтних вредности са којима бисмо почели, нема смисла ни зацртавати стратешке циљеве, јер ако не знамо одакле смо кренули, не можемо да пројектујемо циљне вредности, а нећемо ни знати какво смо напредовање (или, у горем случају, назадовање) имали. Како бисмо утврдили те почетне референтне вредности, Управни одбор је направио себи циљ да прибави податке који би послужили као референтне вредности и отуда овај документ.

У даљем тексту, разматраће се подаци прикупљени из три извора.

Напомена: У прикупљању и анализи података није учествовао цео Управни одбор, већ само Филип Маљковић. Анкету су заједно направили Сања Павловић и Филип Маљковић.

Корисничка подешавања

Прва ствар која нам је пала на памет јесу корисничка подешавања на Википедији, где уредници могу да одаберу род. То подешавање у пракси утиче само на испис појединих родно-осетљивих

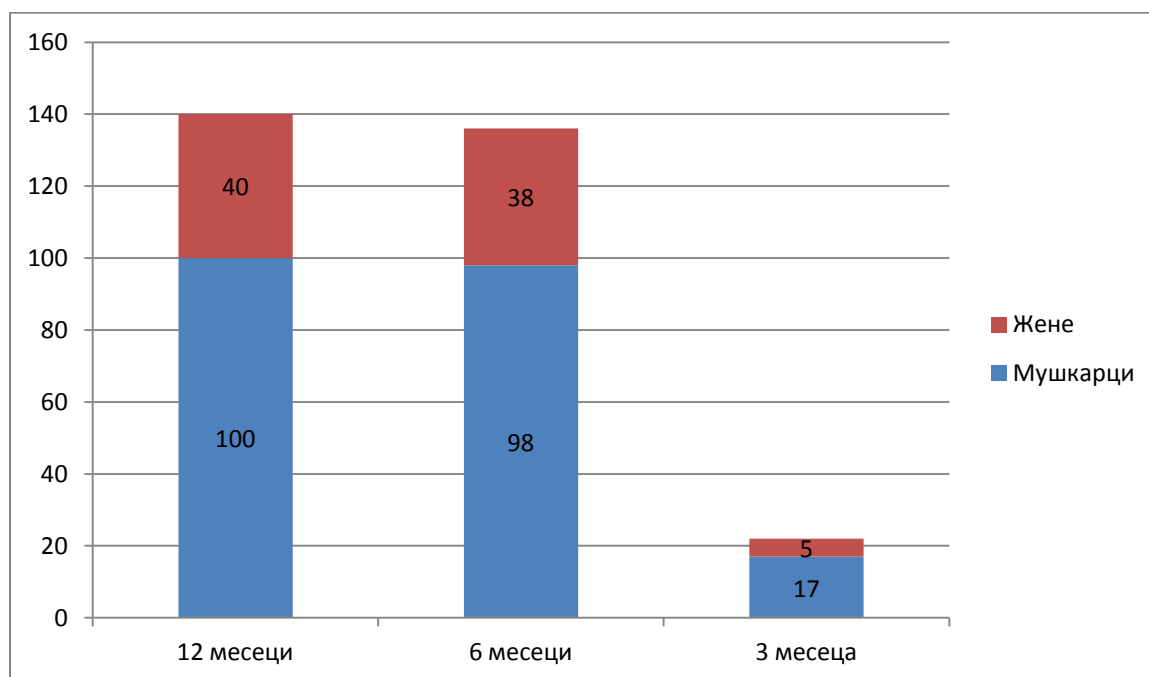
¹ Свакако није реч о правом научно-истраживачком раду, јер нису били коришћени стандардни методи, већ је реч о лаичком налажењу података кроз разне канале, како би се утврдиле основне бројке везане за родну структуру.

² Стандардни превод за енглески термин „gender gap“, који је популаран у међународним викимедијанским круговима

системских порука, али осим тога не носи неко посебно значење у Медијавики софтверу. Консултовали смо се са појединим запосленима у Задужбини и упутили су нас како да прибавимо те податке, будући да су јавно доступни. Међутим, они су напоменули да те бројке треба узети са резервом, јер је реч о подешавању које нема велики значај и сасвим је могуће да подаци извучени на основу тога не морају да представљају праву слику стања. Ради комплетности, ми смо извукли нама интересантне податке, а на читаоцу је да их протумачи.

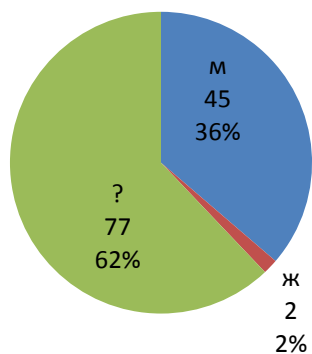
Од укупно 157.353 регистрованих корисника, колико их је било у тренутку израде овог документа, 4.202 корисника имају укључено подешавање рода, од чега је одабрана опција мушког рода/пола за 3.409 корисника, односно женског за 793. Дакле, према том подешавању, број жена је око 18,9%.

Да би се видео тренд, погледали смо и подешавања за кориснике који су се недавно регистровали. Испод је графикон који приказује бројеве мушкараца и жена, за кориснике који су се прикључили Википедији пре 12, 6 и 3 месеца. Ради једноставности, у наредним графиконима који узимају у обзир време, за садашњост је узет датум 01.04.2015, од кога се рачунају периоди „пре 3 месеца“, „пре 12 месеци“ и сл.

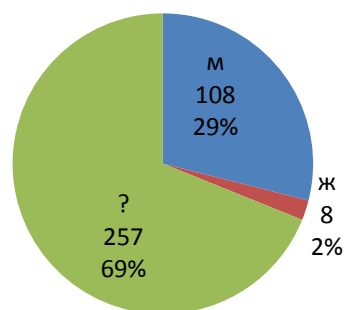

Испод су дати графикони који приказују одабир родног подешавања за најактивније кориснике по броју измена, у различитим временским периодима (од почетка, у последњих 5 година, 12, 6 и 3 месеца).

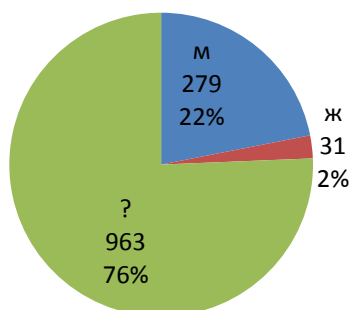
10.000+ измена, од почетка

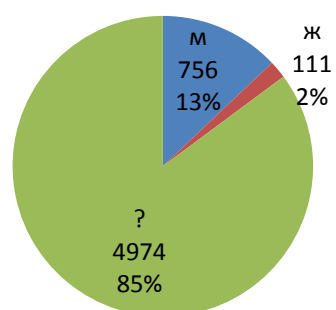
1.000+ измена, од почетка

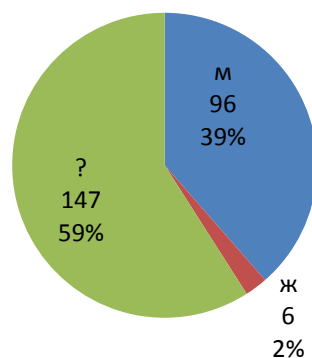
100+ измена, од почетка

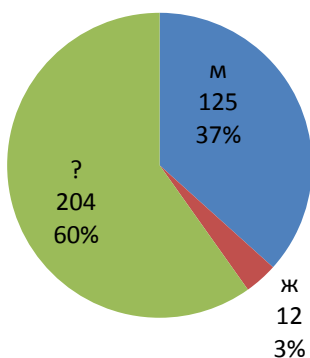
10+ измена, од почетка

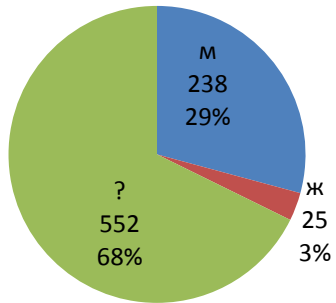
1.000+ измена, последњих 5 година

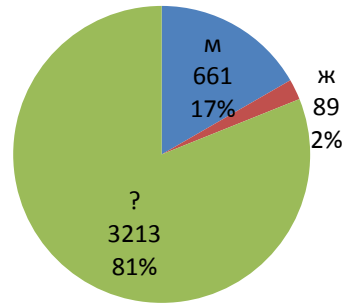
500+ измена, последњих 5 година

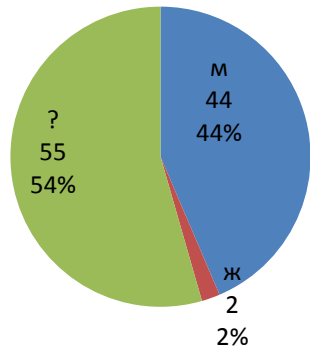
**100+ измена, последних 5
година**

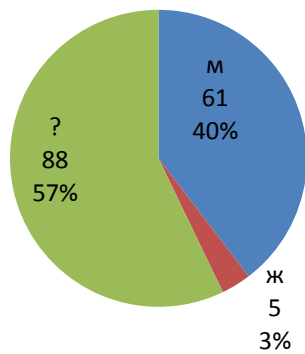
**10+ измена, последних 5
година**

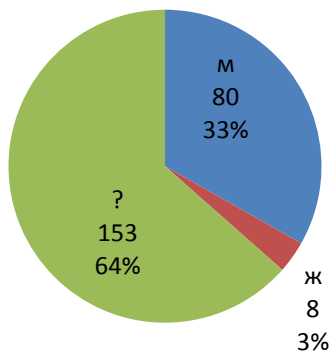
**500+ измена, последних 12
месеци**

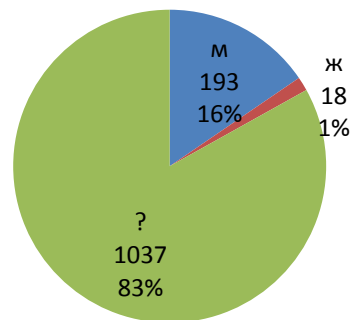
**200+ измена, последних 12
месеци**

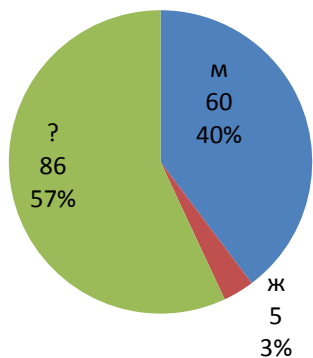
**100+ измена, последних 12
месеци**

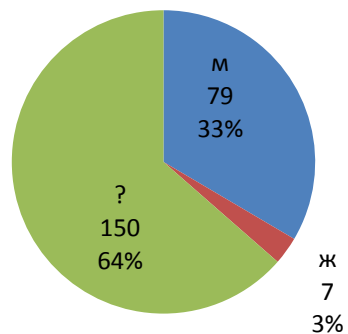
**10+ измена, последних 12
месеци**

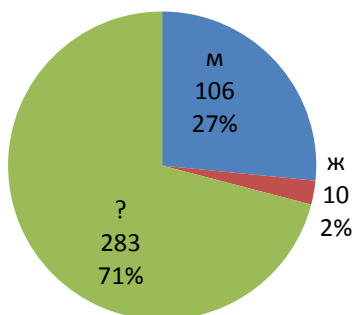
200+ измена, последњих 6 месеци

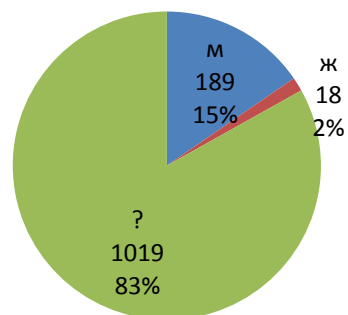
100+ измена, последњих 6 месеци

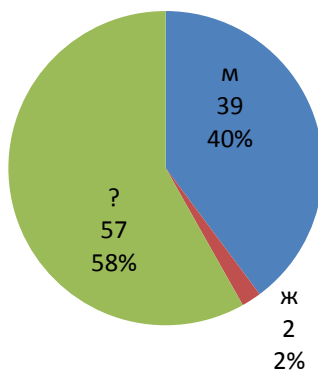
50+ измена, последњих 6 месеци

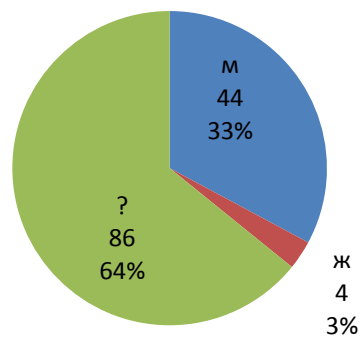
10+ измена, последњих 6 месеци

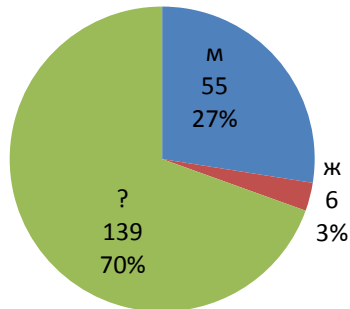
100+ измена, последња 3 месеца

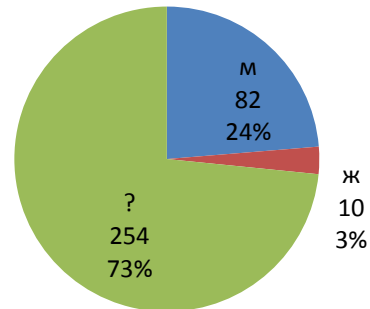
50+ измена, последња 3 месеца

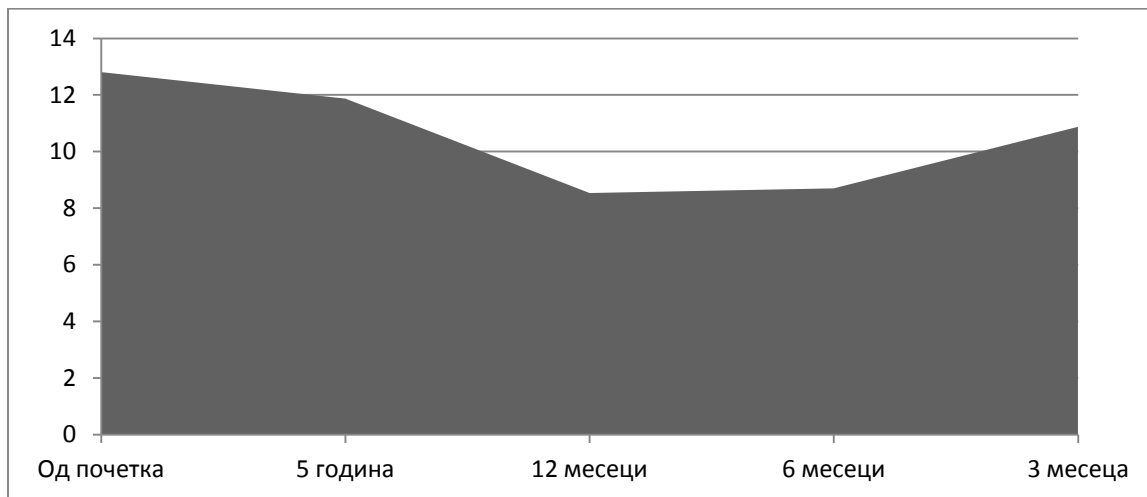
25+ измена, последња 3 месеца

10+ измена, последња 3 месеца

Уколико се из анализе изузму неопредељени корисници, однос мушкараца и жена је онда нешто другачији. На графикону испод приказани су проценти жена у односу на изјашњене кориснике са бар 10 измена, за исте временске периоде као и у горњим графицима.

Истраживање Задужбине из 2011. године

Запослени у Задужбини су нам указали и на [истраживање](#) које је Задужбина спровела 2010. и 2011. године, где су такође прикупљани подаци о роду уредника. Међутим, како је веома мали узорак (ред величине 10) учесника са Википедије на српском језику, такви подаци нису статистички значајни.

Анкета

Такође смо дошли на идеју да направимо једноставну анкету која би тражила податке о роду и старости³ уредника и која би се попуњавала за мање од минута. Анкета је направљена и постављена је у „горњи банер“⁴ Википедије на српском језику 11. марта око 21:15. Банер је уклоњен, а анкета затворена 21. марта око 10:20. Првобитна намера је била да анкета буде доступна само за регистроване кориснике, али је грешком била видљива свим посетиоцима Википедије. Међутим, кад смо увидели ово, нисмо желели да мењамо стратегију, да не бисмо морали да елиминишемо неке од претходно прикупљених података, а и из простог разлога што је корисно знати и родну и старосну структуру посетилаца.

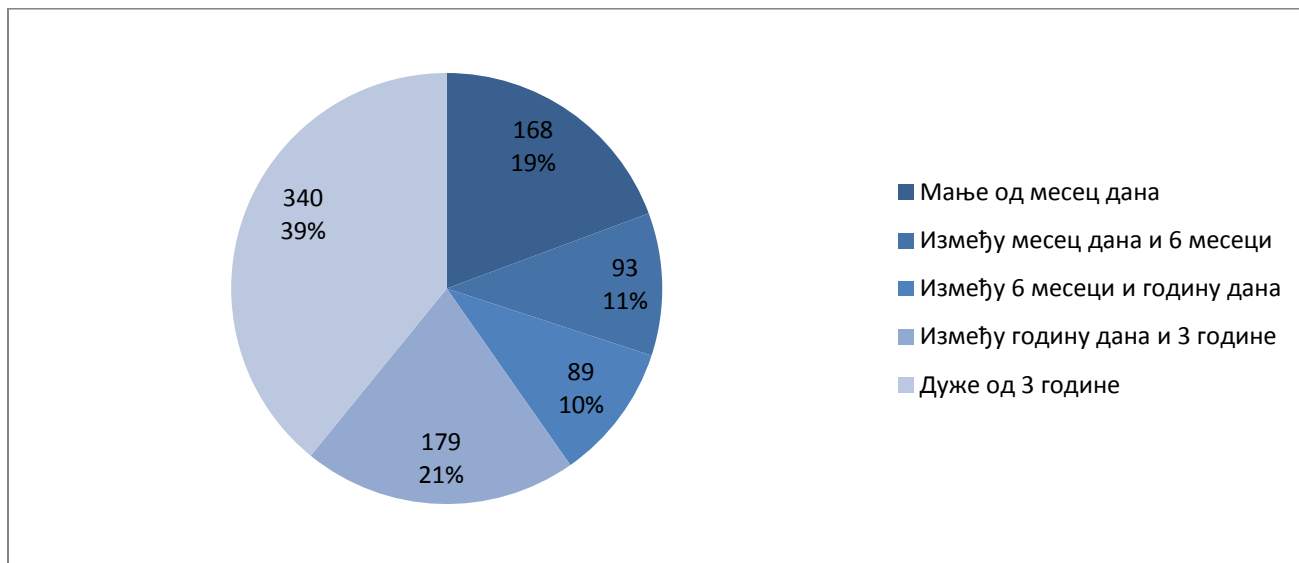
У анкети су, дакле, била постављена три питања:

1. Колико дуго уређујете Википедију?
2. Како се родно идентификујете?
3. Којој доби припадате?

Сва три питања су била обавезна, али су друга два питања имала и опцију „Радије не бих да одговорим“ (у графиконима испод, означени су са „?“). Прво и треће питање имали су као понуђене одговоре временске опсеге.

Од укупно 4.402 испитаника, 3.533 тврде да никад нису уређивали, а 869 тврде да јесу. Другим речима, тек близу петине испитаника су уредници, у најслободнијој могућој дефиницији.

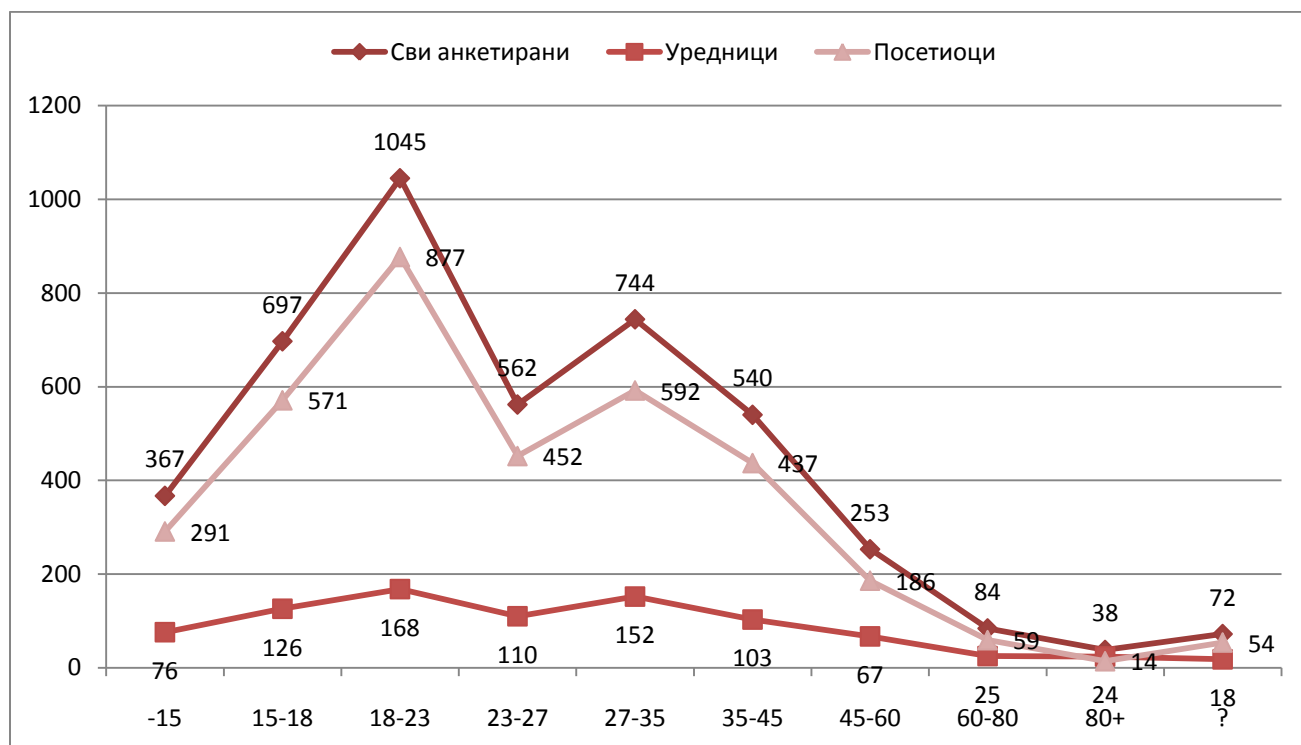
Расподела уредника према дужини уређивања приказана је на графикону испод.

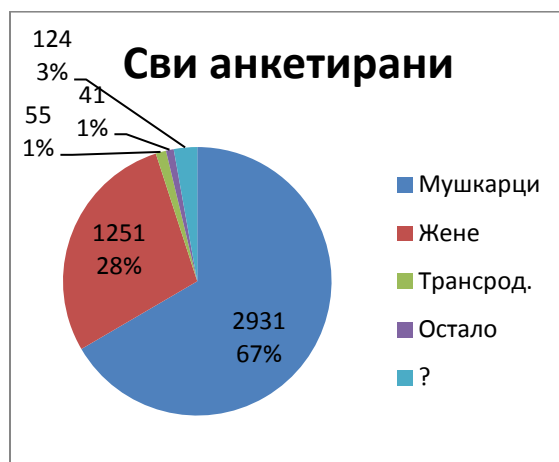
³ Првобитно је анкета била замишљена да тражи податке само о роду, али нам је касније пало на памет да би имало смисла тражити још један „једноставан“ податак – припадност једној од старосних група

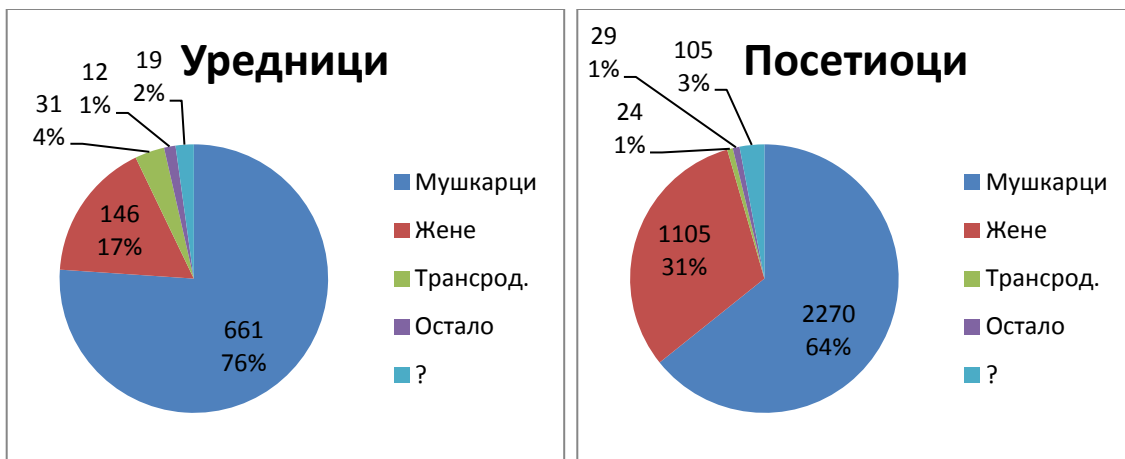
⁴ Тзв. Sitenotice, који се налази на врху сваке странице на Википедији; уредник може по потреби да сакрије приказ тог банера

Старосна структура анкетираних учесника дата је на графикону испод.

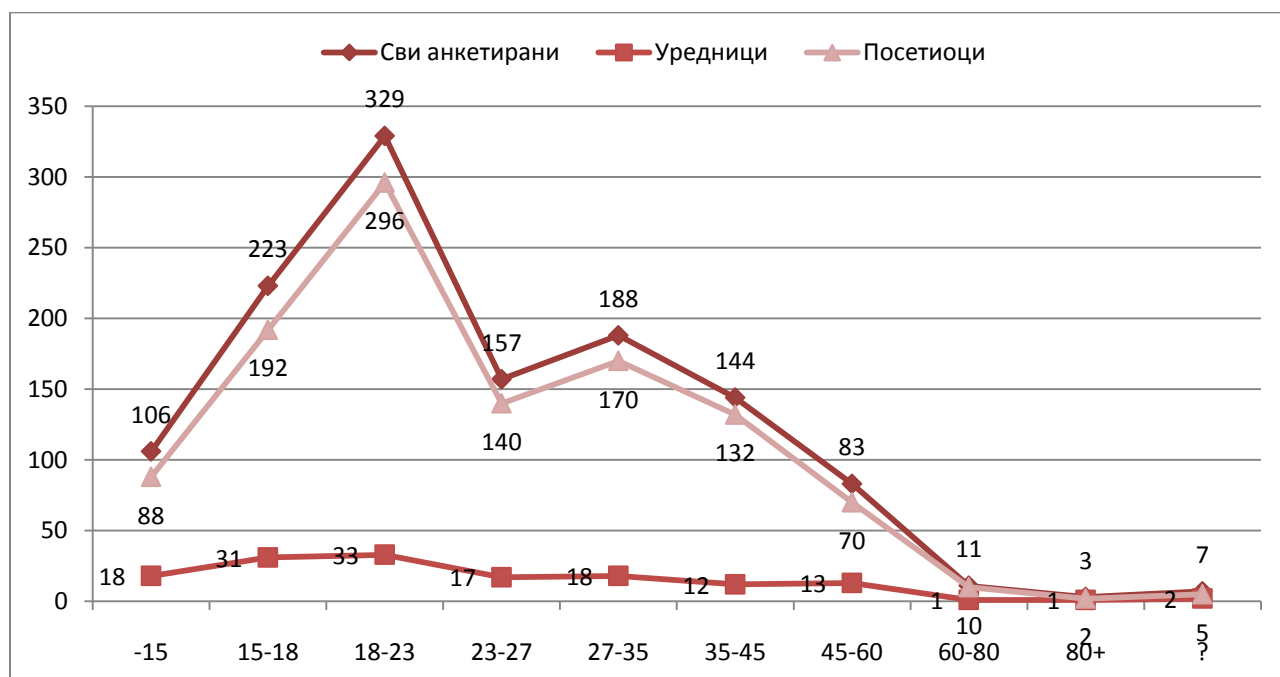

Родна структура анкетираних учесника дата је на графиконима испод.

Старосна структура жена дата је на графикону испод.

На три графикона испод, дате су родно-старосне структуре за 1) све анкетиране, 2) уреднике и 3) посетиоце, респективно.

